

...Täht...
...Täht...
...Täht...

K. Mattieseni trükikoda o-ü., Tartu 1933.

KINDLUSTUSLEHT

Nr. 5

DETSEMBER

1933

Jõulud. Rahupühad.

Argipäevadel on meil vähe aega mõelda muule, kui ainult tööle. Öeldakse, aeg kihutab inimest taga, nii et ta ei saa mahti ümbervaatomiseks ega järelemõtlemiseks. Igapäevase hoole koorma all inimesed lähevad tõmbiks ja tuimaks. Pühad on puhkuseks, hingetõmbamiseks.

Igivana kombe järele eestlane pühitseb jõulupühi perekonna ringis. Jõuluõhtu õige vastuvõtmine on omas kodus, oma perekonna liikmete keskel, küünlaldes särava jõulupu all. Tuhanded isad ja emad ehivad jõulupu oma lastele. Kuidas õhetavad rõõmust laste näod, kuidas säravad õnnelikud silmad! Kuuseküünalde hiilgus säteandab nendes.

Lapsed on muretud, lapsed on õnnelikud. Aga suuredki inimesed võivad niisugustel silmapilkudel unustada elu mured ja raskused, suuredki inimesed võivad nagu jälle saada lasteks, olla rõõmsad, olla muretud. Mis sellest, et mõne päeva pärast algavad uuesti tööd ja hooled.

Suured inimesed. Tean perekondi, kus isa-ema on juba vanad, lapsed on kasvanud suureks, läinud igaiks oma iseseisvat teed, elavad iseseisvat elu, kes ühes linnas, kes teises, kes maal. Aga jõuluõhtul sõidetakse kokku oma vanasse kodu, tuntakse ennast uuesti lastena. Ja kui mõni lastest võib juba oma lapsigi kaasa tuua, teeb see jõulurõõmu aina mitmekordseks.

Jõulud. Rahupühad. Perekondlikkude tundmuste avaldamisetked. Et nad kõigile võiksid tuua Rõõmu ja Rahu südamesse.

Jõuluõhtu.

Üks nädal veel, seitse lühikest päeva veel ja lõppenud on aasta. Läänud on ta, kõige hea ja halvaga, mis ta enesega kaasa tõi. Ega ole ühesugune olnud ta kõigile. Ega ole ta toonud igaihele rõõmu. Oo, ka muret ja kurvastust on ta toonud rohkem kui vaja. Aga ta on lõppemas. Peagi kostavad vana-aasta õhtu viimised kella-löögid tornidest ja alganud on uus. Mida ta kellelegi toob, see

küsimus pakitseb põues, kipitab keelel. Kas head või halba? Kas õnne või õnnetust? Kas rõõmu või muret? Seda meie ei tea. Ja see on hea. Sest kuidas saaksime üldse elada, kui teaksime kõik täpselt ette, mis meile tulevik toob?

Meie loodame. Loodame, et uus aasta meile õnne toob. Soovime uue-aasta hommikul üksteisele õnne. Ja oleme põnevil selle õnne üle, mida tulevikult ootame. Aga kas võime ainult käed rüpes ootama jääda õnne, mis meile sülle langeb? Kas meil pole midagi teha kaitseks õnnetuste vastu, mis meid ähvardavad? Aastavahetus, verstaopast kiiresti edasitormavas ajas, manitseb meid: ära jää ainult rahulikult ootama, mida saatus arvab heaks sulle tuua, vaid juhi oma saatust, vähemalt nii palju, et võid puhast südamest öelda: olen teinud kõik, mis seisis minu võimuses.

Püüa oma õnne ja kaitse ennast õnnetuste vastu! Selle juhtmõtte toogu meile aastavahetus silmade ette!

Ilmuksid need...

Mitte raugeda lasta!

Et elukindlustus-täidaks selle otstarbe, milleks ta on sõlmitud, s. o. kindlustaks majanduslikult poliisiomaniku ehese vanaduse päevi või poliisiomaniku varase surma korral, päästaks raskustest perekonna, selleks on tarvis järjekindlalt preemiaid maksta. Ometi juhtub mõnikord e. kindlustusvõtja jätab õigel ajal preemiad tasumata. Kindlustus kustub. Kustunud kindlustus on aga nagu piksevarras, millel on katkendid ühendus põhjaveega. Peamast ei ole mingit kaitset.

Ei voi öelda, et niisugust kindlustuse kustumist ehk raugemist juhtuks just massiliselt, enamik jäävad oma lepingule truuks. Innimates öeldi elukindlustuse suurt tähtsust — aga kahtlusi vahetevahel juhtub seda süiski.

Milles niisugune ebasõbralik nähtus tingitud on? Miks tasutakse mõni elukindlustus raugeda? Kuidas seda ära nõuda?

Üks põhjeseinavaid põhjusi on see, et õigeaegne preemiamaks-

mine lihtsalt unustatakse. Kuidas see võib juhtuda, küsib vahet mõni, kes oma tähtpäevi alati korralikult meele peab?

Väga lihtsalt. Paljud inimesed on töödega ja toimetustega väga üle koormatud. Iga päev on olemas kümmeid kiire iseloomuga asju. Ei ole siis tõesti ime, et kohustus, mida vaja täita ainult kord või paar aastas, unustada võib.

Teine võib olla veel sagedam põhjus on aeglane rahapuudus.

Nagu teada on preemiade tasumiseks kindlustustingimustes ette nähtud küllalt pikk maksutamisaeg. Ajalise rahakitsikuses lükkatakse ehk preemia maksmine mõneks ajaks edasi. Läheb mööda mõni aeg. Jälle võib asi unustuse hõlma vajuda ja kindlustus võib raugeda.

Müüdugi on kindlustuse raugemise hädarohkem põhjus, kui rahapuudus. Raugemise põhjuseks on veel kõige suurem, kui rahapuudus ähvardada muutuda kestvaks.

Aga ükski neist põhjustest

pole niisugune, et nende pärast tuleks kindlustus raugeda lasta ja loobuda igale inimesele nii tarvilikust kindlustuskajitsemisest. Kindlustustingimustes on mitmesugused määrused olemas, mis võimaldavad ka muutunud olukordades kindlustust jõus hoida. Siin kohal ei jõuaks kõiki olemasolevaid võimalusi üksikasjalikult üles lugeda. Sellest ei oleks ka palju kasu. Sest iga juhtum nõuab individuaalset käsitlust ja kõige sobivama võimaluse valimine pole kerge harilikule kindlustusvõtjale, kes ei ole kindlustusalal eriteadlane. Aga käesoleva kirjutise ülesanne oleks täidetud, kui iga kindlustusvõtja, kes neid ridu loeb ei laseks meelest ainult järgmist:

Kui mul on poliis, mille järele preemia mõnda aega tasumata olen jätnud, või kui mulle teeb raskusi ühest maksutähtjast kinni pidada, siis ei jäta ma asja mitte niisama, vaid kirjutan seltsile tingimata ühe postkaardi ja lasen enesele vastata, mis nõu mulle võidakse anda. Kindel on, et peaaegu alati selts võib kindlustuse jõus hoidmiseks või raugenud kindlustuse uuesti jõusse viimiseks nõu anda. Kui iga kindlustusvõtja enesele tarbe korral seda nõu küsib, siis loobumist kindlustuskaitsest ei pruugi ette tulla.

Paul Viiding.

Su lapsed vajavad

süüa päevast-päeva...

Nad vajavad seda hoolimata sellest, kas sa oled või sind pole enam. Elavana sa hoolitsed raugematult oma laste elatuse eest. Hoolitse siis samuti, et su elukindlustus võiks raugematult täita oma suure ülesande pärast sind. Oma laste huvides

*ära iial katkesta
elukindlustust!*

Kell viis on juba pime, seda enam, et taevas on üleni paksus pilves ja raske lumesadu on muutumas tuisuks. Rong väljub jaamast. Esmalt aeglaselt, siis ikka kiiremini ja kiiremini hakkavad veerema rattad ja naksuma rööpad. Rong on lumesaju tõttu hilinenud, nüüd on lõppjaamani küll veel ainult viiskümmend kilomeetrit, aga tee läheb järjest vaevalisemaks. Tuisk on nii tihe, et heledad vedurilaternad suudavad teed valgustada vaevalt paarikümne sammu kaugusele. Vedurijuhi nägu on väga tõsine. Ta vaatab välja teele, aga näha pole kuigi kaugelt, mis on ees. Tuleb pimesi usaldada ja loota, et kõik on korras.

„Kui nii edasi tormab, siis jääme veel teele lume sisse kinni, ega jõuagi jõuluõhtuks koju kuuske põletama,“ sõnab vedurijuhi abi.

„Loodame, et saame ikka jagu,“ vastab vedurijuht.

Vedur töötab täie pingega, rong surub ennast läbi tuisu.

Reisijad vagunites muidugi suurt ei aima, kuidas ees veduril pingutatakse närve, et mitte enam hilineda, või mis hullem kõigest, jääda lumetuisku kinni. Pooletunnilist hilinemistki on ainult mõni üksik tähele pannud. Aga reisijaid on palju. Kõik nad tahavad veel parajaks jõuluõhtuks koju jõuda. Mees naise juurde, vanemad laste, lapsed

vanemate juurde. Küllap enamikul neist on kodu, kus neid keegi ootab.

Ka meie vedurijuhti oodatakse. Tema kodus on kõik pühadeeelsed toimingud lõppenud, toad on pidulikult puhtad, jõuluroad valmistatud, jõulupuu ehitud. Lapsed, neid on kolm, üks suurem poiss ja kaks väiksemat tüdrukut, on uutes rõivastes, päikesed soetud siledaks, siidilindid juustes. Nad on kogunenud ema ümber, kes neile jutustab vana, aga igavesti uut lugu väikese lapsukese, kõigi inimeste Önnistegija sündimisest. Kuidas ta pandi magama sõime ja kuidas tema juures valvasid Maria ja Joosep.

Kell saab kaheksa.

„Isa ei tule ikka veel,“ ütleb poiss.

„Küll ta tuleb, rong on muidugi jäänud hiljaks,“ vastab ema. Ta püüab seda öelda nii muretult kui oskab, ta tahab varjata laste eest rahutust, mis hakkab pesitsema tema südames. Mis kõik ei või juhtuda teel niisuguse paha ilmaga öösisel ajal? Aeg oleks süüdata kuuske, aga nad ootavad isa.

Kell saab üheksa, pool kümme. Ema on jutustanud lastele minasjutte. Ta mõtleb välja järjest uusi, aga jutud ei paelu enam lapsi. Miks ei tule isa? Kõige nooremal tüdrukukesel oleks aeg minna magama, ta on unenutune,

aga ei taha magaminekust kuul-
dagi:

„Tahan oodata, kuni isa tu-
leb!“

Ema on rahutu. Mis võib olla
juhtunud, et mees nii kauaks ära

Kell lööb kümme. Ja — kõli-
seb uksekell.

„Isa!“ hüüavad lapsed nagu
ühest suust. Ja siis on kõik kor-
raga eeskojas, ema ja lapsed.
Üksest astub sisse mees veduri-

jääb? Juba kell seitse oleks ta
võinud olla kodus. Ema näeb
vaeva, et varjata oma üha kas-
vavat rahutust laste eest, ta ei
taha, et nad tunneksid muret,
ta silitab lohutades poisi pead,
kes on kõige tõsisem.

„Oodake, oodake, küll isa tu-
leb ja toob veel kingitusi.“ Aga
ta tunneb nende sõnade juures
peaaegu hirmu: mis siis, kui ma
oma lapsi praegu petan? On küll
juhtunud enam kui üks kord, et
ta mees on jäänud kauemaks
tööle mitmesuguste takistuste pä-
rast. Naine peaks olema sellega
harjunud. Aga just tänane püha
õhtu on kohane tegema südant
ärevaks. Igal pool ollakse kodus,
kirikus käidud, ümber jõulupuu...

juhi tööriietes, õli ja tahmaga kae-
tud. Ta kannab enesel oma töö-
jälgi, aga ta väsinud nägu särab,
ta on õnnelik, et on kodus.

„Isa tuli! Isa tuli!“ kilkavad
rõõmsalt lapsed.

Kõige väiksem jookseb isale
vastu ja haarab oma käekestega
tema põlve ümbert kinni.

„Ära tule, määrid ära oma uue
kleidi,“ ütleb isa. Ta naerab ise
häämeele pärast ja tõrjub tüdru-
kut hellalt tagasi.

„Aga isa, ootasime sind nii
vägal!“

*

Süüdatakse jõulupuu. Laul-
dakse jõululaule. Kingitused.
Säravad silmad. Isa on vaheta-

nud oma rõivad ja koos istutakse lauda.

„Kas oli küll hirmus selle pimedas tuisuga sõita?“

„Jah. Aga kõige hullem oli, et jäimegi lumme kinni. Eelviimasel jaamavahel. Tuli nõuda abivedur ja töölisi, kes tee lahti kaevavad. Kõige rohkem mõtlesin siis sellele, kuidas teie mind ootate. Ja reisijad olid kah ärevil.

Igaüks küsis, mis on juhtunud. Eks neidki paljusid oodati õhtuks koju. Noh, aga nüüd on nad igaüks oma kodus nagu meiegi.“

Noorem tütar, pesamuna, on roninud isa põlvele. Ja on jäänud tukkuma. Isa kannab ta kästel voodisse. Rahul ja õnneliku süda annab rahuliku ja rõõmsate jõulu-unenägudega une ka teistele.

Mida arvavad elukindlustusest kindlustusvõtjad ise.

„Kindlustuslehe“ toimetus on pöördunud mõningate tuntud kodanikkude poole küsimusega, mida nemad elukindlustusest arvavad. Toome siinkohal vastused professori proua Helmi Põllult ja end. sise-kohtuministrilt Dr. Ernst Einilt.

Elukindlustatu kogemusi.

Ühel pühapäeval pealelõunal 1928. aastal teatati mu mehele hetkel, mil ta kavatses kodus lahkuda, külalise tulekut.

Teadsin, et mu abikaasal on kiire, ometi ei tahtnud jutt kõrvaltoas lõppeda. Otsustasin kavalalt mõne hää ettekäändega

Juhan Liivi riul, kuri perenaine ja pikk teekond õige kindlustamise juure.

Ma tahtsin kord kindlustada üht riulit. Oli niisugune väikene, nigelakene, pealmine laud katki pudenenud. Väga armetu ese iseenesest. Ja et tal ülesandeks oli raamatuid kanda, siis tundus ta veel äbarikumana. Ühe sõnaga: vilets riul viletsa otstarbega.

Aga ma tahtsin teda siiski kindlustada. Sest tal oli, nõnda öelda, ajalooline väärtus. Ta oli olnud omal ajal Juhan Liivi toas ja luuletaja oli maksnud tema eest kolmkümmend kopikat. Mul oleks olnud väga valus, kui väärt ese oleks sattunud saatuse hoopide alla, ilma et ma selle pealt midagi oleks teeninud.

Oieti öelda, oleksin tahtnud teinida ilma kindlustamisest abi otsimatagi. Aga keegi ei osta nüüdsel ajal meie vaimukangelaste mälestusi, nüüd otsetakse

kreptosine, siidipitse ja valget viina. Ja pealegi polnud kuigi kindel, et riul kuulus kunagi just Juhan Liivile. Olin ainult säärast juttu kuulnud ja mul polnud mingit põhjust niisugust kasulikku arvamist ümber lükkama hakata.

Sest keegi ei saanud ju ka kindlaks teha vastupidist, et riul mitte ei oleks kuulunud Juhan Liivile.

Ühe sõnaga — riul oli ajaloolise väärtusega ja mul olid temaga omad plaanid.

Kui läksin kindlustuselti, siis öeldi mulle:

„Ahaa, niisuke asi tahate! Vaa-dake, mõnus härra, meil on siin veidramaidki soove ja tahtmisi esile toodud. Alles eila oli siin üks abielumees ja nõudis, et kindlustaksime tal abielu. Et siis ta võidaks lahutuse korral kaks õnne korraga: naisest lahti ja hulk kindlustusraha peale kauba. Ja üleile tegi üks proua nisukese ettepaneku: olge nii armsad ja kindlustage mind mu mehe truudusemurdmise vastu — niipea kui

küllalisest vabaneda ja astusin võorastetuppa. Mu mees esitles mulle elukindlustuseltsi agendi, kes oli olnud tema koolivend Rakvere linnakoolis. Vanad kaasõpilased, eriti rakverelased, olid meie pool ikka „suurte sugulaste“ au sees. Loobusin oma „kurjast nõust“ ja istusin vestlema. Härra agent oskas huvitavaid nalju pajatada elukindlustuseltside praktikast ja veel lõbusamalt nende üle naerda. Mõnusast jutujamisest hoolimata oli mu mees otsustanud, et ta nüüd oma elu enam ei kindlusta. Aasta paarikümne eest oli ta seda teinud. Ent seekord oli selleks tungiv põhjus—võlad. Omal jõul õppimine ülikoolis, osavõtt poliitikaelust ja pedagoogiline õppereis välismaale enne E. N. K. S-si keskkooli juurde asumist olid sundinud neid tegema. Elukindlustus pidi võlausaldajaile ja allkirjade andjaile igaks juhaks

kindlaks tagatiseks olema. Küll olid endised elukindlustused maailmasõja järele maksvuse kaotanud, ent ka selleaegsed võlad olid aastate jooksul õnnelikult tasutud. Eriti preemiade kalliduse tõttu vanemas eas pidas mu abikaasa asjatuks nüüd uuesti elu kindlustada.

Kuid juhtub vahel, et heas meeolus muudetakse mõnigi otsus, kui sellega just põhimõtete mahasalgamine ei toimu, ja põhimõtteliselt pidasime mõlemad elukindlustamist väga tarvilikuks.

„Mis oleks,“ tegin pool naljaks ettepaneku, „kui kindlustaksime ometi — ja vastastikku? Oleks ju päris hää, kui õige vanul päevil — aasta 25 pärast — on ilus summake raha kogunenud. Ega me seda hoiule ikka ei pane, selleks oleme mõlemad liiga ebapraktilised...“

Naerdi selle üle, kaaluti, ja —

mees murrab truudust, saan pataka raha. Ja on siin käinud muidki kentsakaid prouasid ja veel naljakamaid härrasid. Ärge pange pahaks, aga teie oma Juhan Liivi riiuliga olete kah kahjuks säärane, kelle ilusaid soove meie ei saa täita, nagu kõigi eelmistegi omasid. Mõelge pisut järele ja küllap te siis taipate, mis on kindlustamise mõte ja otstarve. Aga ma olen valmis ka kohe praegu teile seletama...“

Mul tekkis kole kahjumeel ega hakanud enam säärast juttu kuulama. Jooksin minema.

Kõik kenad lootused olid kadunud sinna kõige sügavamasse maa põhja ja kui kõndisin selle raske puukoorma all kodu poole, siis tormasid mõtted peas, et mis ometi saaksin ette võtta oma nii torele riiuli kasulikuks kasutamiseks.

Mõtted liikusid ja kui mõtted liiguvad, siis ikka midagi jääb kasulikku järele. Ja sellest oma teada kasulikkusest tekkis mulle säärane tore mõte pähe:

Viin oma Juhan Liivi riiuli kindlasse teras- või marmorkappi, kust kõige

suurem maailmarõvelgi ei suuda seda väärtasja „omistada“. Ja hiljem teen temaga siiski oma nitid, mis on alles need pärisnitid...

Selles kindlas teadmises jooksin koju. Aga kodus lõi kole ehmatus prillid uduseks: riiulit ei olnud enam nurgas!

lõpuks sõlmitigi vastastikuse elu-kindlustuse leping: emma-kumma surma juhuliseks väljamaksmiseks.

Kui oleks tol korral võinud aimata, et ühe surm nii ligi oli, ei oleks küll nii muretult ja lõbusalt naljatada suutnud, koostades toda lepingut. Ja siiski pean Jumalat tänama, et Tema meil laskis seda ette võtta. Kui vaevalt poolteise aasta pärast mu mees silmad sulges igavesele puhkusele ja ma ise raskesti haigena kliinikus lamasin, maksis elu-kindlustusselts otsekohe kindlustussumma minu volinikule välja.

Miks kindlustasin oma elu?

Mind küsiteldi, miks kindlustasin oma elu. Põhjus on seda võrd lihtne, et sellele võib vastata igaiüks pikema mõtlemiseta. Vastus küsimusele lühike: tegin seda oma enese ja oma lähimate

Just viimasel aastal olid hoolimata inimesed mu mehe usaldust allkirjadega kurjasti tarvitanud ja mu abikaasa oli sunnitud nende pärast võlgu tegema, mis temale veel haiguse ajal muret valmistasid. Tänu elu-kindlustuse summale, võisin kõik võlad ja sellekordsed kulud katta ja jäi veel summake ülegi edaspidise elu korraldamiseks.

Sellepärast on minu veendumus, et iga perekonnapea hästi ja otstarbekohaselt oma perekonna huvides toimetab oma elu kindlustades.

Helmi Põld.

huvides. Teatud vanuseni jõudes saan nimetamisväärse summa, millega võin vastu sammuda oma vanaduse päevadele. Kui ma aga enne selle vanuseni jõudmist peaks surema, saab minu

See tähendab, oli küll riitul, aga hoopis teine. Lai ja lahmakas, helekollane. Juhan Liivi oma oli aga nii ... tundmatut värvi.

„Mis, kurat?“ kargasin perenaisele kallale.

„Jah,“ sõnas madam uhkelt. „Olete risust lahti. Viskasin teise ahju. Võtke see asemele. Kingin. On palju kopsakam.“

Mul löid närvid sõlme. „Teie vist olete niisugune, et lõote ühel heal päeval mul pea otsast ja panete puuhalu asemele — et oleks kopsakam? Või lõote jala maha ja panete plekkтору asemele, et oleks kopsakam? Või viskate mu tervena ahju ja seate siia tuppa pakk-kasti asemele, et oleks kopsakam? Ah?“

„Mis me nüüd teist siia ahju viskame,“ muigas perenaine, „aga pea võtaksin küll otsast, see karjub iga tühja asja pärast liiga palju.“

Lõin jalaga veeämbri ümber, proovisin uut riulit aknast välja visata ja tõrmasin siis välja.

Puhkisin mööda tänavaid ja hakkasin siis rahunema. Lõpuks — mis siis ikka? Polnud ju teada, kas see oli just Juhan Liivi riitul ja kes oli seal juures, kui luuletaja need kolmkümmend kopeikat välja ladus? Tume värk. Sama hästi võiks ju ka see uus riitul Juhan Liivi oma olla ... Ja ... miks just Juhan Liivi? Napoleon oleks palju ette või Peeter Pervõi viõ ükstapuha misuke kange ritter.

Ja miks mu vanad saapad ei võiks, näiteks, olla Nikolai Vtoroi omad? Või vanad püksid kuuluda kellelegi ... kellelegi ...

Hirmus trrahhh! käis sel pilgul mu selja taga. Nägin ainult auto läikivat koletist, kaht irvitavat laternat ja siis olin kõrges kaares vastu maja seinu, nagu pliin.

Päris pliin küll mitte, sest toibusin varsti ja kui halastajad möödaminejad mind pisut sakutasid, tuli ka aru pähe tagasi. Nii palju, kui palju mul teda on. Välja ei jäänud midagi.

Ennem tuli juure. Sest nüüd lõmpa-

perekond selle summa. Arvan, et olen seega täitnud kohustuse enese ja oma perekonna tuleviku vastu. Õieti võiks ma ju selle raha, mis ma preemiade näol kindlustusseltsile maksan, ise koguda ja sel viisil suurema summa kuhjata, kui seda kindlustusselts annab, kuid ometi on põhjusi, miks ma eelistan oma elu kindlustada. Esiteks on ju selge, et juhtumil, kui ma suren tunduvalt varem, pole ma suutnud koguda küllaldast summat, millest mu perekond elatuda võiks seni, kuni leiab uusi elatumisvõimalusi. Liiatigi praegusel ajal, kus mõlematel abikaasadel osalt seadusega, osalt muil põhjusil, on võimalu korruga teenida. Teiseks ei usu, et ma reeglipäraselt iga kuu või aasta oma sissetulekust teatud summa saaksin panna kõrvale, et sel viisil säästetud summad võiksid mõnekümne aasta jooksul kuhjuda mainimisvää-

seks kapitaliks. Vähe on tänapäev selliste sissetulekutega isikuid, kes võiksid kuuteenistusest vabalt teatud kindla osa hoiule panna, sest igakuiste kindlate väljaminekute (elatumisväljaminekud, avalikud maksud, liikmemaksud, toetused jne.) mahaarvamisel jäävad järele summad, mis nähtamatult haihtuvad, ilma et võiksid end süüdistada kerge-meelsuses nende väljaandmisel. Vaevalt saab sel viisil asja panka hoiule viimise. Kui sul aga on ettekirjutatud tähtjad, mil sa pead viima teatud summa kindlustusseltsile, siis pead end nagu võlgnikuks, olgugi enese ja oma perekonna vastu, ja täidad korralikult oma kohustuse.

Pea loomulikult elukindlustuse arenemise ja levimise meil, eeskätt haritud vabakutseliste kui ka ametnikkonna hulgas, sest meie palgad ja töötasud pole nii suured, et võiks mõne aastaga

sin kiires korras tagasi kindlustusseltsi, katsusin oma valutavat pead (see näis nüüd tõepoolest olevat rohkem puuhalg kui inimese nupp) ja hõikasin härradele:

„Tahan kindlustada!“
 „Ah ikka see riitl,“ öeldi.
 „Riitl mingi seenele või... ükskõik

kuhu. Õieti, ta on enesele juba leidnud paraja seenepaiga. Nüüd ma enam ei jaburda, ajan mõistlikku juttu. Selle olen põrutatud, elu ise põrutas mulle sonimise asemel õiged mõtted pähe. Tahan oma elu kindlustada.“

„Ahaa, vaat see on tõega mõistlik jutt! Kuidas te ometi nii kaugemale jõudsite?“

„Eh!“ lõin käega ja tegin selle asja ära.

Näete, millised keerulised teed teinekord inimese juhivad niisugust tegu tegema, millele ta koogu elu aeg risti vastu raiunud. Sonid ringi ja mässad jaburdustega, aga selle õige asja juure peab sind ikka vägisi veetama.

Täna.

See tähendab, täna Juhan Liivi kolmekümne kopikalist riitlilt, et ta viis mind tegelikult kindlustusasja manu, täna perenaist, kes leidis õige kütte oma ahjule ja täna autot, kes... Ei, siiski, see oleks peaaegu mu elu võtnud, jäägu temaga niisama. /

Juhan Paalbärk.

soetada kinnisvara või muu vara, mis võimaldaks vanul päevil ära-
elamise. Ka pole me vabakutse-
lised ja ametnikud isegi kõrge-
mail kohtadel, päriulikult nii jõu-
kad, et ei tarvitseks mõelda
enese ja oma perekonna tulevi-
kule — elukindlustuse teel. Mis
puutub eriti ametnikesse, siis ei
saa ka nemad oma tulevikku va-
naduse päeviks rajada ainult
pensionile. Pension pole kunagi
võrdne palgale ja selle tulemu-

seks on perekonna või ka üksik-
isiku senisest elustandardist alla-
poole nihkumine, seda enam, et
just vanul päevil suurenevad
kulud tervise eest hoolitsemises.
Ainukeseks kindlaks võimalu-
seks vältida sellist vanaduse
traagikat pean just elukindlus-
tust. Vabakutselistel, kes pen-
sioni ei saa, nagu arstid, advo-
kaadid jne. on ta aga möödapää-
sematuks vahendiks oma vanuse
päevi kindlustada.

E. Ein.

Kindlustusmees.

„Tere peremees!“ nii lausub
võõras. „Tere“ vastuseks.
„Mis sind tõi ka meie kaudu
läbi lume astudes?“

„Kui sul ajast puudust pole
pikemalt sest pajatan.
Kindlustusemees ma olen,
kindlustust sul vaja ka.“

„Kindlustus? Ah, teame, teame!
Aga siin sul vähe tööd.
Ise enda elu seame,
ise valvel päevad ööd,

et ei ähvardaks meid tuli
ega muugi hädaoht.
Asjata sul mõte tuli,
et on siin see õige koht

välja kraami oma kaupa.“
„Oota, oota peremees,
tõendada sul võin ma auga
et on kasu selles sees.

Sul on rikkust, sul on vara,
sul on salved vilja täis,
sul on palju loomi taras,
sinu käsi hästi käib.

Aga kas sa mõelnud oled,
mis sest kõigest korra saab,
kui üks tulekahju kole
põletab, et paljas maa

järgi jääb?“ „Ah, mida tühja!
Ahjud korstnad korras mul.
Ette vaatab ahjukütja,
ei või tulla kahjutuld!“

„Aga välk või kuri käsi?
kas sa keelda võid ka neid?
Ega õnnetus ei väsi,
ühtesoodu luurab meid.“

„Noh, ei tea. Eks istu maha,
puhka jalgu! Siis vast näib.“
Võõras istub laua taha
viivuks juttki soiku jäi.

*

Varajane talve õhtu
kogu pere tuppa toob.
Ahjus tulukene õhkub
pehmet soojust tarre loob.

Lambivalgel laua veeres
lapsed. Tüdruk linalakk
juba tähti kokku veerib...
Raske iga pealehakk.

Väiksemaid kaks alles mängib.
Õnnelikud lapseraad!
Kõige noorem aga hällis
unist nutujoru aab.

„Kõnelesin tulest praegu.
Ega ole kõik veel see.
Häda muugi tulla kaela
võib me pikal eluteel.

Näen sul lapsi tervelt neli
Jumal kinkind. Õnnis mees!...
Tunnen rõõmu, kallis veli,
et sa nagu kala vees

terve. Et su tütreid pojad
nagu pääsu-pesakond
rõõmsalt elavad su kojas.
Õnnistand sind Jumal on!

Ei ma tahaks kurbi mõtteid
üles kergitada küll.
Tahaks, et kõik ettevõtted
ikka korda läheks sul.

Äga mõnda tõsist sõna
ütlemata jätta'i saa.
Milleks homme? Parem täna
asi tähtis joonde aa!

Kindlustama elu pead sa!
Laste peale mõtle, vend.
Küllap vistist seda tead sa:
Hoiab Jumal — kui sa end

Naabritallu nüüd sa astu,
kõvem jutlus seal veel loe.
Ja kui mõni ajab vastu,
minult leiad endal toe!”

hoiad ise. Elusaatust
keegi ette teada'i või.
Aga mõistlik ettevaatus
paljust hädast päästa võib.“

Peremeest on haarand mõte:
Paha võõras on küll see.
Maalib sulle pilte ette,
kas või silmist võtab vee.

Juba hilja. Lõpivad jutud.
Tarvis minna puhkama.
Lapski laua ääres tukub.
Lähevad kõik magama.

Võõraski jääb ööseks siia:
„Homme lähen edasi.
Õigeid mõtteid vaja viia
talust tallu sedasi.“

Talu magab. Ainult ühel
und ei ole. Ja see üks
peremees on. Nagu süütel
tunneb end; kuid mõte küps

hommikul on, kui kõik ärkab,
algab päev ja algab töö:
„Kuule mees! Ma tõesti märkan:
õigus sul. Käed kokku löön!

Kirja panna võid mu nime
ja poliis et tuleks pea!
Tõesti inimen on pime,
ei tea ise, mis on hea.

Paul Viiding.

Õhku ja puhtust eluruumi!

Dr. V. Sumburg, Eesti Tervishoiu Muuseumi juhataja.

Puhtust on kõige parem eluolukorras
tekitajate kõrvaldamiseks. Mõte
ainult eluolukorras selgitada ja nõu-
bel ei pea hoitama puhtad, vaid ka õhk.
Sisaldab õhk eluruumis palju tolmu, on
pisikutel, näiteks tiisikuse pisikutel, hää-
võimalus pääseda ühes tolmuga ini-
meste kopsudesse.
Inimesele on hingamiseks tarvilik
värske, hapnikku sisaldav õhk, mispä-
rast eluruumi õhk ka võimalikult värske
peaks olema.

Mis rikub toa õhku?

1. Süsihappu gaas, mida hingeohk sisaldab 4,4% (värske õhk sisaldab süsihappu gaasi 0,03%) on mürgine. Elukorteri õhus ei tohi süsihappu gaasi olla üle 0,1%, muidu võib see mürgistusjuhtumeid esile kutsuda.

2. Veeaur, higi lõhn, soolte gaasid, tubaka ja muu suits, ving, õhus heljuv tolm jne.

Veeaur ja liigne soojus toas ei laske kehal enam aurumise teel enesest tarvilikku soojust ära anda, mistõttu tekib roidumustunne. Veeaur, süsihappu gaas ja liigne soojus — need teevad olemise raskeks, kui näiteks ühes ruumis palju inimesi kaua koos viibivad ja õhupuhastamise eest ei hoolitseta.

Õhku eluruumis puhastada saab kõige paremini akna avamise teel, kui ei ole erilist teistsugust õhupuhastuse seadist.

Kui akent ei avata, õhuaken talveks isegi kinni kleebitakse, et soojust hoida — ei ole ei süsihappu gaasil ega ka veeaurul võimalik välja pääseda ja need imbuvad riietesse, mööblisse ning sein-tesse. Selle järelduseks on eluruumis läpasta-va õhk.

On kõigile tuttav, et niiskuses on

suur soojuse õgija. Niisked esemed, riided jne. köidavad enam soojust. Selle järeldusel on tuulutamata umbse õhuga eluruumis tihti ka külmem kui toas kus korralikult aknad avatakse. Seega on toa mittetuulutamine talvel soojusehoiu mõttes ainult pettepiilt.

Talvel külmaaga avatagu akent sagedamini lühikeseks ajaks 2—3 minutiks korraga 3—4 korda päevas. Nii jahtuvad seinad ja mööbel vähem ning akent sulgedes soeneb puhtam ja vähem niiskust sisaldav õhk ruttu ning tuba on ikka soe ja toas puhas-õhk.

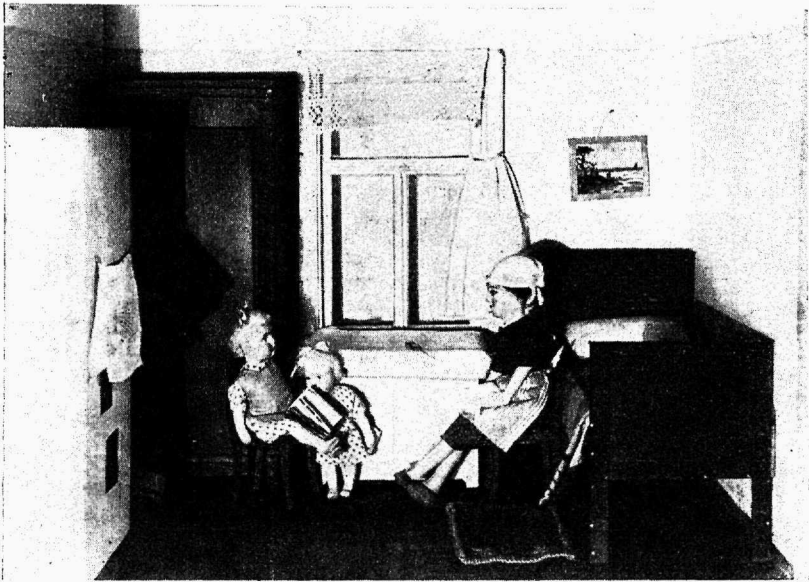
Peetagu silmas ka veel seda, et harilik petrooleum-lamp annab põledes väga palju süsihappu gaasi, soojust ja veeauru. Seepärast sääli, kus on petrooleumi valgustus, tuleb eriti tihti õhuaken avada, näiteks maal. On kindlaks tehtud, et üks keskmine petrooleumi-lamp rikub sama palju õhku kui 7 inimest.

Kuidas hoida eluruumi puhas?

Kus inimesed elavad, kus on liikumist, seal on asjade ja ainete kulumist ja pudenumist, on risu ja tolm. Üheks suuremaks mustuseks meie eluruumides

Pilt 1.

Pilt 2.

on kahtlemata tolm, eriti väikestes korterites.

Meil on rahvalugemise andmeil 70% korteritest ühetoalised korterid. 91.629 inimest ehk 30% linnade elanikkudest elasid tubades, kus asus koos 4—8 inimest. Suuremalt osalt toimub neis ühetoalistes korterites ka söögivalmistamine ja muu keetmine, sageli aga veel mingi käsitöö tegemine jne. On väga raske pidada puhtust säärases inimestest ja esemetest täiskuhjatud eluruumis. Kuid tegelik elu näitab, et puhtus sõltub mitte ainult korterist, vaid ka elanikust, s. o. üks suudab oma eluaseme hoida enam korras ja puhtama kui teine. See on inimese korra- ja puhtusearmastusest, on olemas kasvatusel. Ollakse lapsest saadik harjunud korratu ja musta eluasemega, ei osata paremat tahtagi. Ja vastuoksa, Puhtust ja korda elukortereis, olgu ühe- või üheksatoalises, leiame ikka siis, kui korteripidajal on arusaamist puhtuse tähtsusest, kui ta on saanud juba lapsest saadik sellekohase kasvatusel, et talle mustus ja korratuse ei meeldi. Vanematelt saadud eeskujuga on siin põhjaneva tähtsusega.

Toome kaks ühetoalise korteri näidet. Pilt 1. kujutab ühetoalist korterit, kus

tünnid-tannid, pühkmed ja küttematerjal vedelevad ahjusuu ees hunnikus, sääl laps mängimas; kapipealsed kolu täis; toidunõud ja toidujätised laual koristamata, mis hääks sigimistingimuseks kärbestele, kes oma korda jälle oma väljaheidetega kõike reostavad ja haigusidusid levitavad. Edasi näeme, et riided ripuvad lahtiselt ja tolmuvad, neid harjates aina suureneb tolm korteris; aken on lilledega maetud ja seetõttu ka klaasid määratud, neid ei pääse vabalt puhastama. Selle järelduseks on, et lilled aknal saavad valgust, inimolesed korteris aga vähe. Tihti, lisaks lilledele, on aken veel eesriietega „ilustatud“ nii, et ka ülevalt valgus sisse ei pääse. Kui ärvesse võtta, et valguse mõjul pisikud surevad, pimeduses aga aina pääd tõstavad, siis on säärane valguse varjamine kuritegu iseene ja oma laste vastu.

Ja kõik see leiab aset harjunud, loomuliku olukorrana, kui pole puhtuse silma ja taht.

Teissugust pilti näeme võrdluseks pildil nr. 2, mis kujutab sama tuba kui pilt nr. 1 siis, kui korteriomaniikul on silma ja taht puhtuse jaoks. Näeme: prügi koristatud, koristamisriistad kõr-

vale ära pandud; ahju- ja kapipealsed tühjad; riided kapis, et tolmuga tagavaraks ei koguneks; toidunõud laualt koristatud, mistõttu kärbseid vähe; aken vaba ja puhas, tuba valge, pisikuid vähem seetõttu; ahjuauk, kus keedetakse, varjatud puhta valge lapikeseaga; lapsed ja ema puhtad. Ühesõnaga — nagu teine tuba, nagu oleks siin palju jõukam perekond. Tõepoolest aga peitub saladus mujal kui jõukuses. Saladus peitub vaimuvaras, peitub perenaise ja pere-mehe hinges. Ja see teeb imet, nii et uskudagi ei tahaks, et ka ühetoalises eluruumis niisugust puhtust saab pidada. Muidugi on see raske ja nõuab perenaiselt virka iseloomu. Kuid kerge vaevaga ei sünni maailmas midagi — samuti ka mitte puhtus elukorteris. Kahjuks ei saa sageli oma meeski aru sellest, kui rasked on need perenaise pisi-talitused, rääkimata võõrastest.

Kuid teadku kõik perenaised, et asjatundjad hindavad nende tegevust kõr-

gelt. Ja asjatundja silm võib kord juhtuda vaatama üle teiegi läve. Edasi aitab puhtust hoida, kui eluruumis riideid ega saapaid ei puhastata, paberossi tuhka laiali ei pilluta, kui väljast poriste jalgadega tuppa ei tulda, vaid väljas jalad porist hästi puhastatakse või porised jalanõud kohe jalast võetakse, kui läve ees on rest jalgade puhastamiseks jne.

Inimene viibib enam kui poole elu-east kinnises eluruumis, mis tervisele kahjustavalt mõjub, ka hääs eluruumis, sest nii puhast ja hapnikurikast õhku kui välisõhku, ei ole hääski korteris. Kui aga korter on must ja räpane, siis võib kindel olla, et iga silmapilk nägematud vaenlased sinusse poevad ja pikkamööda oma töö teevad — tervise ja elu ühel või teisel kujul, eriti laste tervise, vara või hilja röövivad. Sellele võime vastu astuda, ja seda pahet suudame vähendada kindlasti.

Selleks jõudu ja tahtet.

Vastutav toimetaja ja väljaandja PAUL VÄIDING. Toimetuse ja trüki aadress: Tartu, Kastani 9. Ilmub tähtsuse järgi kuni 12 nr. aastas. Peilmsis hind 12 numbrit aastas. Kr. 3,50. Üksiknumbid 35 senti.